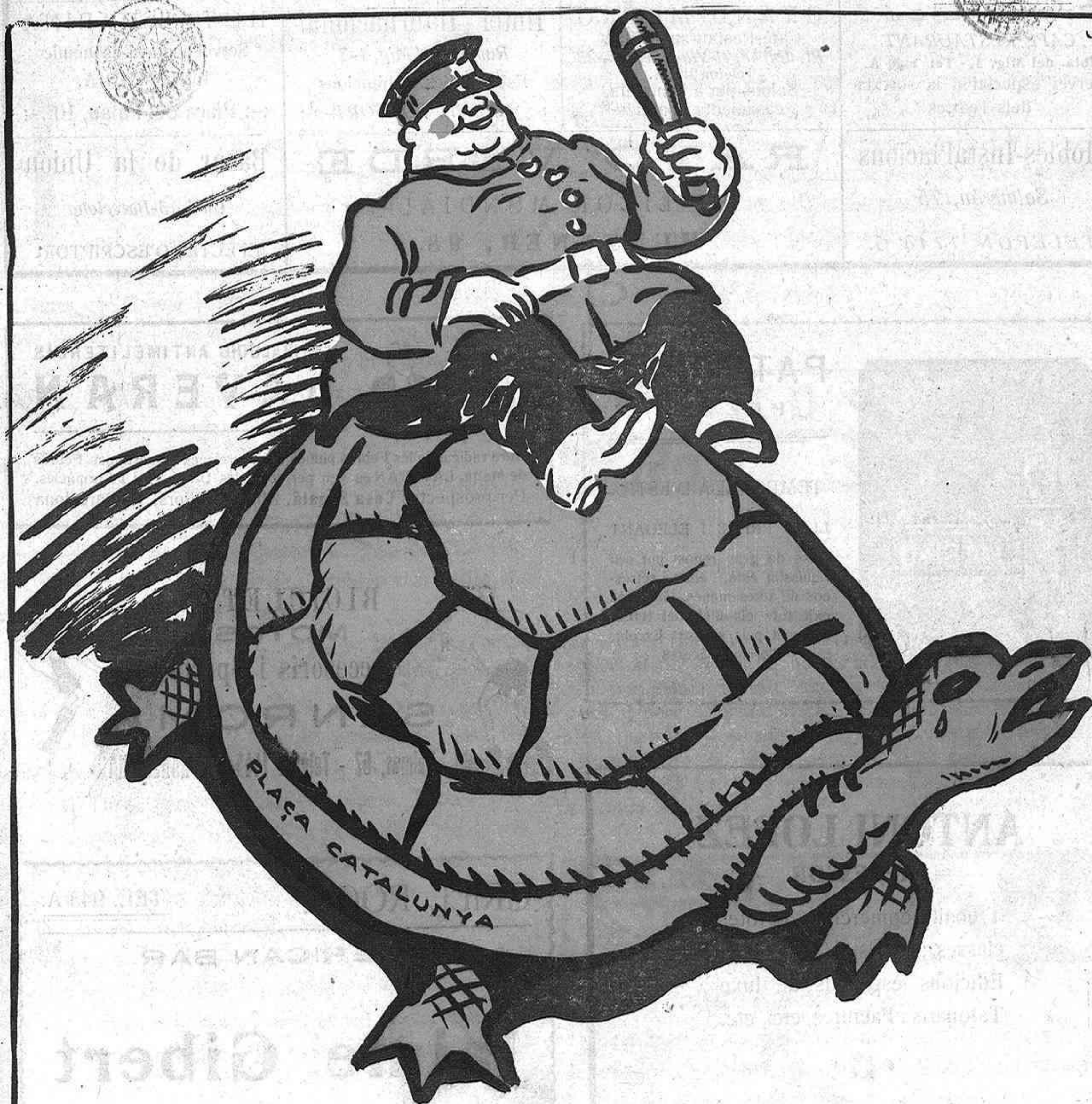

Barcelona 28 d'agost de 1925

L'Esquella de la Torratxa

Ay XLVIII Número 2425 — 15 cèntims — Atrassats 30

ESPERANT QUE S'ACABI

—Com que n'hi ha per temps, jo m'hi assento que és el millor que puc fer!

ESTABLIMENTS QUE RECOMANA "L'ESQUELLA"

<p>I. V. E. Bicicletes PLACOS - COMPTAT Muntaner, 40 — Barcelona</p>	<p>HOTEL RESTAURANT Casa JUAN Habitacions des de 4 ptes. i Pensió amb desdèjuni des de 12 ptes. Grand confort :: Telèfon 2372 A. Rambla Santa Mònica, 21 i 23</p>	<p>Bar Restaurant COSMOS Salonets per a família Plaça del Teatre, 1-Barcelona Telèfon 2794 A.</p>	<p>GRAN CAFÉ RESTAURANT "BARCELONA" Esplèndid local-Tel. 5100 A. Grans Concerts Pl. Universitat, 1 i Corts, 590</p>
<p>Restaurant Maxim's <i>Rambla del Mig, 37</i> Des de les 6 fins a la matinada dues orquestres Consumacions des de ptes. 1'50</p>	<p>LA CENTRO AMERICANA Casa especial en Cafès terrats RAMON BARGUÉS Telèfon 1228 A. Pl. Universitat, 3, Barcelona</p>	<p>Si voleu menjar bé, aneu al CAFÉ RESTAURANT "LA VID" E. CARBO Aribau, 16 :-: Telèfon 3165 A.</p>	<p>AU "LION D'OR" Cafè: Restaurant: Atraccions "Diners" a 5 pessetes 2, PLAÇA DEL TEATRE, 2</p>
<p>Grand Liceo CAFÉ RESTAURANT Rbla. del Mig, 3, - Tel. 1420 A. Servei especial a la sortida dels Teatres</p>	<p>GRAND METRO Cafè-Restaurant-Billars <i>Pl. de l'Angel-Via Laietana, 23</i> Telèfon 2490 A. Salons per a banquets, casaments i bateigs</p>	<p>Hotel Internacional <i>Rambla del Mig, 1-3</i> Esplèndides habitacions :-: GRAND CONFORT :-:</p>	<p>HOTEL MARINA Servei acurat i econòmic Telèfon 2869 A. :-: Plaça del Palau, 10 :-:</p>
<p>Mobles-Instal·lacions <i>Salmerón, 75</i> TELEFON 1746 G.</p>	<p>RAVO VERDE EL LICOR MUNDIAL MUNTANER, 98</p>		<p>Bazar de la Unión <i>Unió, 3-Barcelona</i> EFECTES D'ESCRITORI</p>

PATI BLAU
P E L A I, 1

TEMPORADA D'ESTIU

LLOC FRESC I ELEGANT

Casa de gran renom pel seu riquíssim cafè, elats i refrescos de totes menes. Grandios exit tots els dies del terçet compost pels senyors Escolá, :: :: Tormo i Cáceres :: ::

ANTIPALUDIC ANTIMELITENSIS
LAVERAN

Cura radical de les Febres palúdiques. Tercianes o Quartianes. Febres de Malta. LAVERAN es ven per totes les Drogueries i Farmàcies. Per prospectes **Casa Segalá**, Rbla. les Flors, 14-Barcelona

BICICLETES
MOTOS
Accesoris i Sports
SANROMA
Balma, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

ANTONI LOPEZ
— IMPRESSOR —

Treballs comercials de totes classes : Revistes : Catàlegs
Edicions especials de luxe
Talonaris : Factures, etc., etc.

• M •

OLM, 8 :-: TELÉFON 4115
:-: **BARCELONA** :-:

GRILL ROOM TEL. 943 A.

AMERICAN BAR

Jaime Gibert

WIENER KUCHE
ENGLIS-FRANÇAISE-DEUTSCH

Escudillers, 8 BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Els que estiuegen

Acabem de fer un descobriment. Els barcelonins preclars, no estiuegen. Anem al cafè, a l'Ateneu, als teatres i topem sempre amb la cara coneguda, per nosaltres i per la gent, la cara que surt en els setmanaris i a la plana primera de *La Noche*, la cara del barceloní conegut, en fi.

Sembla que l'home de lletres i de teatre hauria d'estiuejar per a preparar l'obra de l'hivern, però estem segurs que no hi manca cap poeta a Barcelona. I n'hi han de poetes! Amatoris elegíacs, epigramàtics, maragallians, verdaguerians, poca-soltes... Doncs, no en manca ni un. El que se'n va més lluny se'n va a Sarrià o a Sant Gervasi, barris de poesia, on visqueren en Maragall i en Carner. Abans el poeta, arribat l'estiu, es desplaçava, cantant, a l'agost, com les cigales, pels Jocs Florals de Catalunya. Avui de Jocs Florals no n'hi han, i el poeta, sense pretext per a viatjar, fa poesia barcelonina, que és la millor.

En canvi, el metge estiueja, perquè de les poques, entre les poques, coses amb què creu de la medicina, hi ha la rusticació. El metge no hi creu amb els específics, però sí amb el sol; desconfia de les drogues, però no de l'aire. No és que surti a prendre aigües, perquè de les aigües minerals també se'n burla, però vol reposar, i reposa. Reposa viatjant, sobretot. Reposa fent reposar els malalts, que ja sap que no es moriran mentre ell sigui fora. Reposa, i fa reposar els budells, els bronquis, els pulmons, el fetge, la sang, totes les vísceres i tots els orgues que, arribat l'agost, deturen o minven les seves malalties per a què els senyors doctors puguin estiuejar, fins al punt de què és un punt misteriós a esbrinar, si hi han a l'estiu menys malalts per l'absència dels metges, o bé si hi ha absència de metges perquè no hi han malalts.

Els homes de lletres són els que menys estiuegen, i els metges els que més. Després arriben el eclèctics, representats pels immensos gremis de botiguers i de magatzemistes. No hi fa res que les grans transaccions minvin. La botiga no es pot deixar, el magatzem no es pot desatendre. Aleshores arriba l'aprofitament del tren del dissabte per a rea-

nusar les intimitats matrimonials. Perquè les dones estiuegen. Com les pusses van als gossos, la calor va a les dones, i les dones han de fer "colònia" perquè sinó no podrien arribar a l'hivern. Aleshores se'n van a fora amb les criatures, i a la botiga i al magatzem resten els homes, fent calaix, fins el dissabte, que tornen a recuperar la dona.

Tot això fa que el barceloní continuï a Barcelona. Continua el poeta, el músic, el periodista, el còmic, l'advocat, el botiguier, el magatzemista i l'ex polític,—el senyor Durà i Ventosa, el senyor Junoy, el senyor Lavern i el senyor Grañé—. Uns altres que surten són els pintors, perquè cerquen l'or i el blau de les costes i el verd dels camps. Necessiten el paisatge per a fer paisatge. Els pintors són—i perdonin—junt amb els banquers i els fabricants de gasoses, els *maquereaux* de l'estiu.

PARADOX

LA PLUJA I ELS OCELLS

Aquests dies de pluja han estat de gran benefici per la ciutat. L'aigua va fer caure dels arbres de les rambles una gran quantitat d'ocells. Després, comparegueren uns homes que els recolliren i els posaven damunt d'un paper i els vengueren a la gent. I, el que és admirable, els venien a bon preu; bon menjar i barat. Això potser s'arribarà a convertir en un comerç. Llavors, Barcelona, estarà salvada. Amb el canes que són les subsistències, aquest menjar barat seria una gran salvació. Aigua, Senyor! Si no plou, haurem de treure el Sant Crist per a demanar a Déu pluja per a què faci caure els pardals.

LA MOSCA MEDITERRANIA

Hem llegit an els periòdics que un savi nordamericà havia vingut a Barcelona per estudiar la mosca mediterrània.

Mai ens hauríem pogut figurar que a la mosca mediterrània se li dongués tal belligerància.

La mosca, ens havíem cregut en la nostra ignorància muscòfila, que a més d'ésser mediterrània, també era atlàntica i transatlàntica, perquè recordem d'uns estols de mosques que ens van seguir de la Porta de la Pau fins al moll

de Buenos Aires, amb insistència internacional, però, segons aquest savi muscòfil, també le mosques tenen pàtria.

La mosca de l'Argentina, segons es veu, se'n va a les taules on prenen tasajo i beuen mate, i se'n va als Estats Units on abans bevien Coktails i ara beuen aigua de remolatxa. Però aquí an el Mediterrani, com que encara no hi ha la "Llei seca" (i Déu faci que no la tinguem mai), s'ha acostumat a ésser alcohòlica, i això és el que vindrà a estudiar aquest naturalista honorari: "La diferència de la mosca que beu alcohol an el Mediterrani, o la que beu sucre mineral a Nova York o a Filadèlfia".

Els que consideren que la mosca, si bé té un gènit impertinent, però també és una distracció, sobretot estiuiejant, on hi han tan poques distraccions, els plaurà sapiguer els resultats d'aquest estudi interessantíssim. Si triomfa la mosca, com podria ésser, declarant-la subversiva, ja tenim feina per estona, i si triomfa el nordamericà, encara una mica més, perquè tindrem savi, desinfecció i mosca, i llavors sí que n'hi ha per anys.

Ara, que la lluita és desigual dintre de la seva missió. El pobre savi, per maniobrar, només deu tenir la subvenció que li deuen donar a la seva terra les institucions anti-muscòfiles i l'acolliment que li donen a les planes dels periòdics, i la mosca té la llibertat de presentar-se, sense anuncis, a les planes, a les estovalles, als hostals, a les fondes i allí on elles vulguin. Si donen algun banquet en aquest muscòfil (que m'estranya que ja no li hagin donat), els comensals pagaran tres duros, i les mosques hi aniran de franc, perquè del Mediterrani a la "Maison Doré", per a una mosca és més a prop que de Nova York al Mediterrani.

Si tinguéssim la sort de conèixer an aquest naturalista, li diríem que vingués al poble que estiujegem, que n'hi ha tantes per estudiar que potser s'hi quedaria a viure per a estudiar-les a consciència.

No sé si són prou mediterrànies, perquè els hi agrada més el sucre que la salabror de l'aigua, per mediterrània que sia, però en tenim una tal abundància, que el muscògrafo tindria feina per temporada.

XARAU

Guspira

No sento sensació ni goig en res,
de tot fuig mon encís amb indolència,
de tot ço que no sigui el foc, encès
amb els ulls d'Ella, qui em duu a la demència.

De tot ço que no sigui el seu perfil,
de tot ço que no sigui sa escultura
fuig breu la meua vista en un exil
de trista vaguetat i de tortura.

VÍCTOR CANIGÓ

Boulevardierisme

Vet aquí una distracció econòmica: seguir els carrers i passeigs de la ciutat amb les mans a les butxaques, guaitant mil rostres que s'esborren a l'acte i experimentant constantment els efectes del brogit ciutadà.

Per qui és devot de la ciutat el "boulevardierisme" devé un esport. Mes, per això, hom ha d'experimentar l'irresistible atracció del carrer ciutadà. Li ha de plaure el perpetu bellugueig i no ha de mortificar-lo el soroll heterogeni que es produeix en les vies públiques. Li ha de plaure la música folla de la jazz-band urbana i ha d'ésser capaç de somniar molt, donant als somnis la fugacitat dels llampecs.

Totes les sensacions humanes ofereix la ciutat a qui té la costum, la pruija o el vici de seguir i resseguir els seus passeigs. I a voltes àdhuc embriaga.

Un rostre femení us illumina l'ànima un instant i, segons després, ja l'haveu oblidat per a copsar la llum d'un altre rostre. En pocs instants aneu del palau al bordell i descobriu, endevineu o intuiu mil vides per virtut dels que passen.

I és plaent sentir el cor enamorat d'aquest enamorament que hom podria nomenar elèctric. Tot és atraient, tot es fa cobejable i tot s'oblida immediatament, així que hom ha girat l'esquena.

Passejant per la ciutat sembla obrir-se més que mai la déu dels sentiments. Tan prompte senti cobejança de quelcom inconegut, com pot ésser una posició que us permeti portar una peça de roba comparable a la del vianant que es creua amb vosaltres, com un sospir luxuriós tremola en el pit, sense tenir temps d'eixir en fora.

Qui senti la necessitat d'estirar les cames distrauent l'esperit, cal que es passegi entre una munió ciutadana. Perquè els passeigs solitaris no el distreuen l'esperit; més aviat arriben a afermar-lo a una activitat, sigui la que sigui. El comerciant, passejant, sol, combina negocis o fa números; el poeta excita la mútua compenetració del pensament i la sensibilitat o cerca el sentit d'una oració, un gir o una paraula... I això no són distraccions, són preocupacions més o menys vulgars, adaptables a l'activitat de cadascú.

En canvi, un passeig entre la remor ciutadana obra de distinta forma. Què hi fa que a voltes hom experimenti el "bouleverement" de les facultats davant l'alteració persistent de les sensacions? L'esperit no pot aferrar-se a cap idea i, per tant, reposa mentre la sensibilitat treballa. I arriba a obrar d'una manera tan ràpida i diversa l'exterior en les pròpies facultats que, així que la sensació s'és produïda i davant d'una dona alegre, per exemple, la imaginació cerca una cambra de plaer, la visió d'un frare descalç ja li obra la imatge d'una cella austera o d'un claustre ple de gravetat, que barra el pas a l'anterior visió. Una altra n'esborra també la darrera, sense tenir tampoc temps de substituir-la.

Aquest és el pler que ofereix el "boulevardierisme". La ciutat és una munió de ressorts que posen en acció aquesta màquina ínfima i múltiple de la sensibilitat humana. I l'esperit es distreu, gosa, s'ubriaga, talment el bevedor que arriba a saciar-se de vi a petits glops.

No sabem quina pot ésser la sensació que hom experimenta en un somni d'opi, peròensem que no ha de diferir gaire de la voluptat experimentada al tast d'aquest vi ubriagador que és la ciutat.

PERE MIALET

MODES D'ESTIU

La moda d'anar sense barret portarà mols disgustos a més d'un distret.

El cambrer polit

Aquell dia tenia cèntims i més set que de costum. El cafè estava més ple que d'habitud. Vaig, però, entrar-hi resoltament. Feia tres dies consecutius que l'atzar em feia pagar al cambrer amb un ral just, un gest i un esguard prometedor.

El cambrer veuria, a la fi, que era sola coincidència l'estar desproveït de cèntims durant tres dies!

L'èmfasi m'havia sols guanyat interiorment. Ma dignitat s'assegué, però, més rígida que ma persona en l'únic lloc buit que hi havia en la demarcació que servia "mon" cambrer.

Un esguard de cua d'ull, com una llambregada, topà amb ma dignitat, fent-la més rígida encara. Era el cambrer.

Trigava a venir. El dia abans no trigà tant... I el dia anterior, menys que el dia abans.

ELS CAÇADORS D'AVUI

—I què caça, vostè, amb més freqüència?

—Guatlles. abunden d'una manera que fa fredat.

Quan es presentà, em serví el diari de la nit en lloc de mon clàssic cafè.

—Excusi'm—em digué polidament—, estic molt enfeinat.

—Es que...—responguí jo.

Ja era massa lluny i massa tard i massa llarg el que anava a dir-li.

De temps en temps, esguards poc plaents per a mi i molt menys per a ma rigidesa. Un xic de més de volubilitat mental cap al cantó de l'ancestralitat i divina feixista escarnit.

Un diari, amb tot i ésser de la nit, no és pas, decididament, un antídoto per a la set. Jo removia la boca, paladejava l'escassa saliva i prenia, dosi sobre dosi, la paciència necessària.

El cambrer conservava la seva vertical polidesa com sempre, fins quan no parlava amb mi. Sols per a mirar-me semblava disfressar-la.

Quan després d'un nou esguard i dos altres exàmens oculars passà per ma taula, em portà un periòdic il·lustrat: em robà la cartera de mon illusió! Al to dels meus regraciaments respongué, polit, sempre polidament:

—Un moment; sols un instant.

Res podia fer reaccionar les meves amígdals. Cop de pegar inútilment la llengua al paladar! El periòdic il·lustrat no passava pas, ni amb bona voluntat, a comblar el doll de paciència que necessitava imposar a ma rigidesa.

Un cop d'ull de gairell, ben mal donat, mes amb inconsciència, féu que mon illustre Jo rebotés, indignat, l'illustre periòdic sobre la taula. ("Ell", Harold Lloyd, reia des d'una foto de la plana oberta del *magazine*).

Era ja massa.

Set, cèntims, dignitat, impaciència per a pagar les propines endarrerides, tot, era menyspreuat i escarnit pels insolents esguards del cambrer polit.

Mes, un altre esguard compassiu, triomfant i satisfet

a la vegada s'anà desplegant mentre s'acostava per a dir-me:

—Encara un moment i...

—Com—vaig clamar interrompint-lo exaltadament, ma dignitat ferida, apunyalada i atropellada, mentre donava la volta per una filera de taules i venia, acompanyat d'un altre cambrer, per a dir-me, encara polidament:

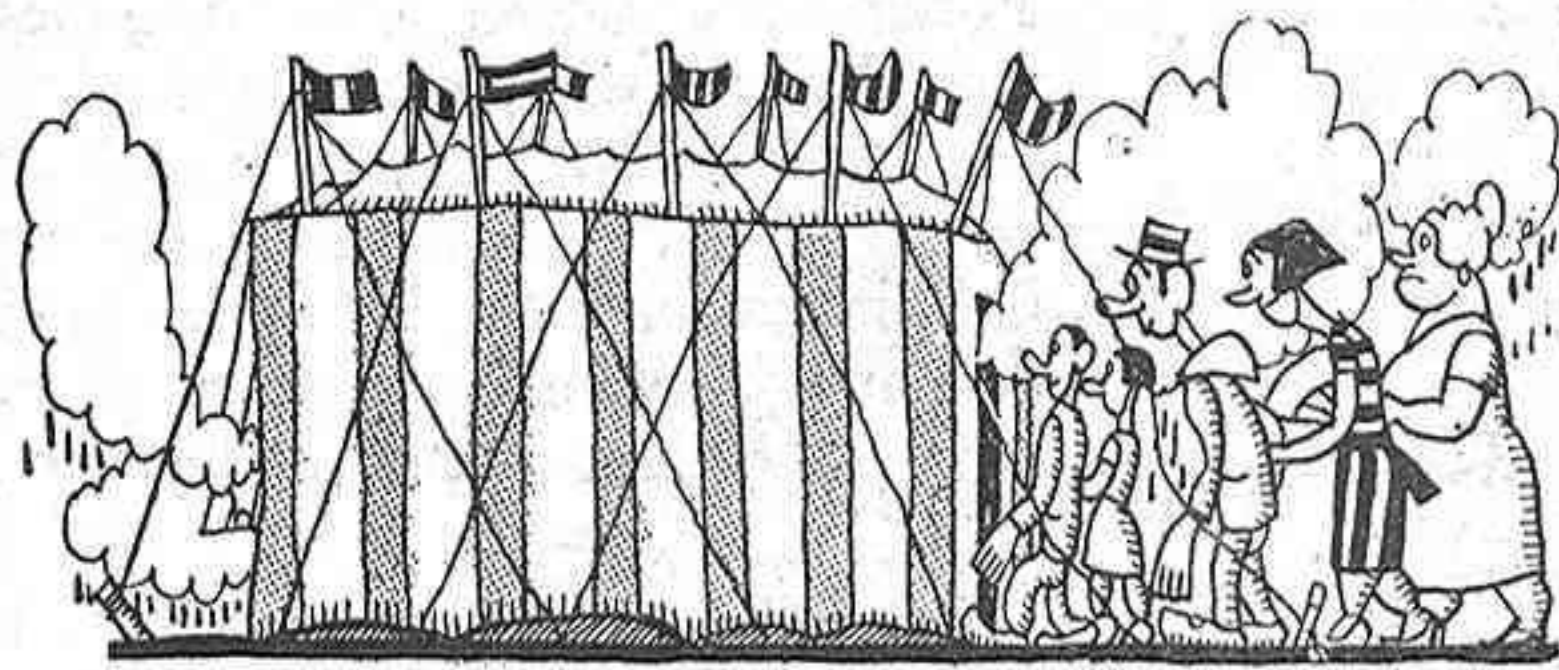
—Era l'hora del rellevament. El jove el servirà.

—!!!

ANTONI PENA

Festes Majors

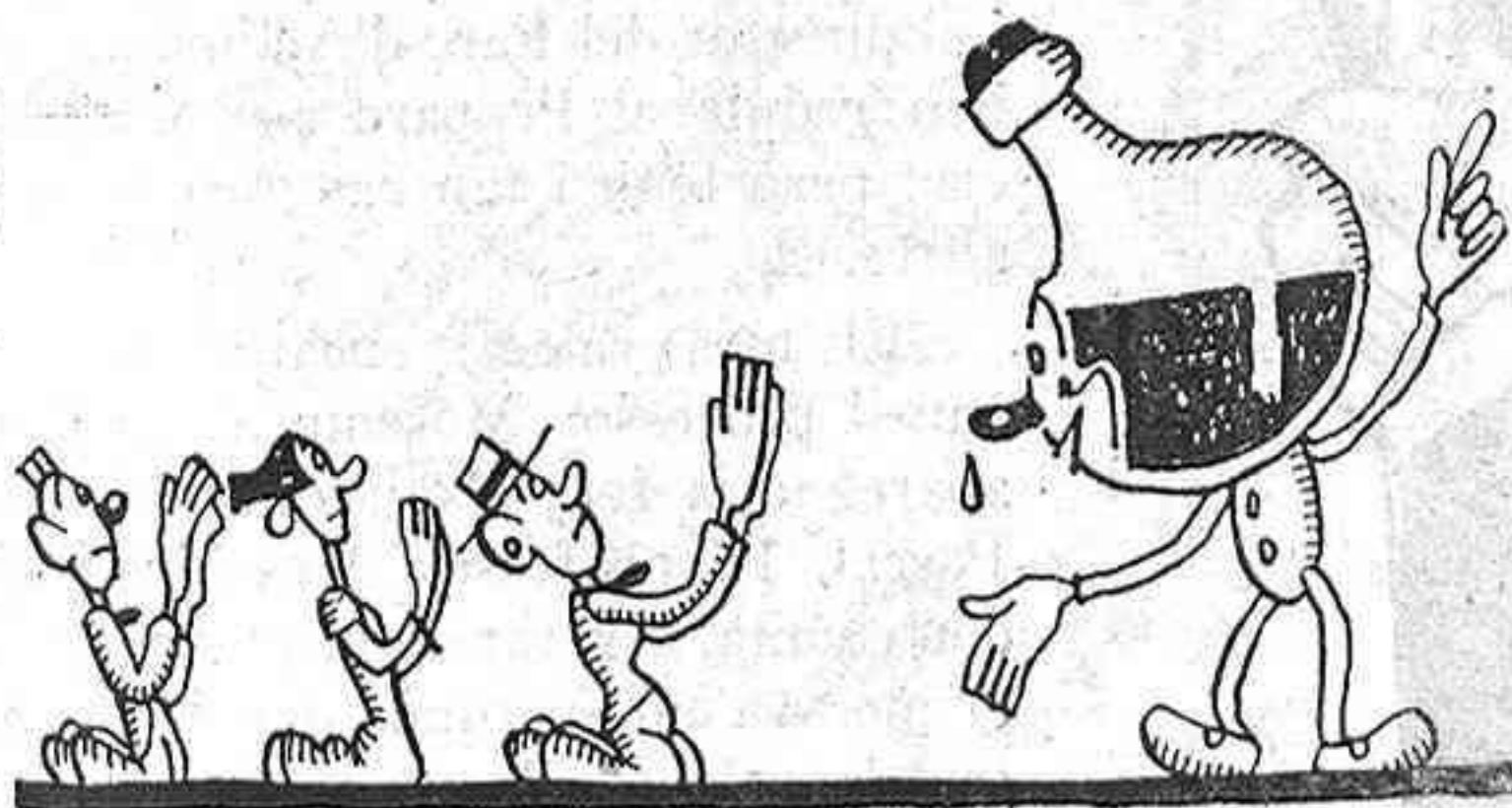
Aquest mes és el de les Festes Majors. Tot Catalunya bull, salta, vincla i s'expansiona al compàs que li marca les filigranes del cornetí, que aquest temps es torna un cornetí d'ordres, marcador de l'hora fixa de l'esplai. Aneu arreu, i allà on hi havia un camp de futbol preparat, com un parany, per a fer-hi caure un refli distret i apallissar-lo, ara hi ha

un envelat flamejant banderes de tons virolats, i a dins, més flamejants encara, les ganés de divertir-se del jovent que l'omple a vessar. A Catalunya som així. Ens divertim quan sembla que seria molt millor dedicar-se a l'esport transcendental del jaure, i com més suem més ens divertim.

Es un fet, doncs, que al mes d'agost tot Catalunya, com un sol home, sua i alhora balla. Com és un fet, també, que entre suada i ballada Catalunya s'atipa d'una manera desenfrenada. Sembla com si la resta de l'any hagués fet dejuni. Nosaltres, que estem en el secret, sabem que no hi ha pas tal cosa, tot el contrari, i en deduïm d'això que Catalunya té una capacitat digestiva com no té, potser, cap més altre poble de la terra.

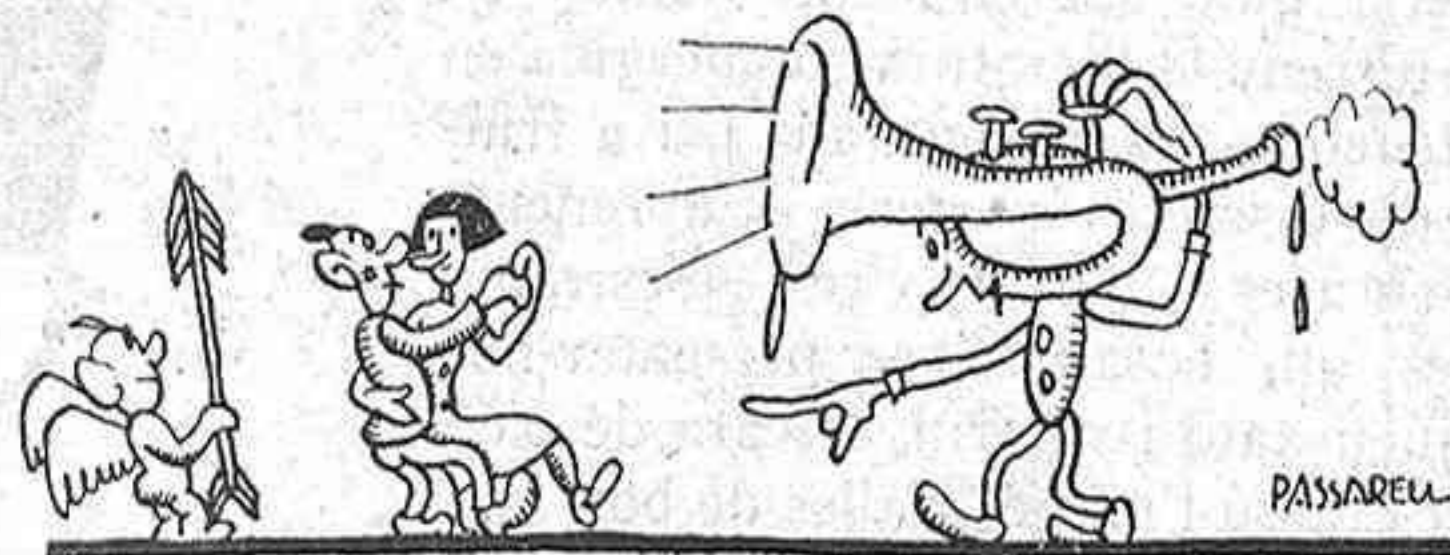
Oh, el porró! Durant l'agost el porró, el clàssic porró

blau, és l'àrbitre absolut de totes les taules catalanes. Ell i el cornetí presideixen els nostres destins i tan debò de Déu que els presidissin tot l'any i tota la vida. No hi ha ningú al món que els trobi antipàtics; particularment a tu, Missenyor Porró, tothom et té un gran respecte, i jo crec que si t'haguessin posat com a símbol, en comptes de la

falç, potser els nostres destins socials haguessin canviat com una mitja.

Jo que ho he vist m'he fet creus de les facultats de conquesta i d'atracció que posseeix un porró ple de bon vi. Fa fraternitzar a tothom i amb ell a la mà, ja hi podeu pujar de peus, un català i un txec-eslovac s'entenen de seguida. No cal dir res més. Només el cornetí s'hi acostava, enc que bé no hi arriba, a la força atractiva del porró. Però no provoca, com fa aquell, la confiança, l'expansió, la germanor... El cornetí atrau els cossos, però no les

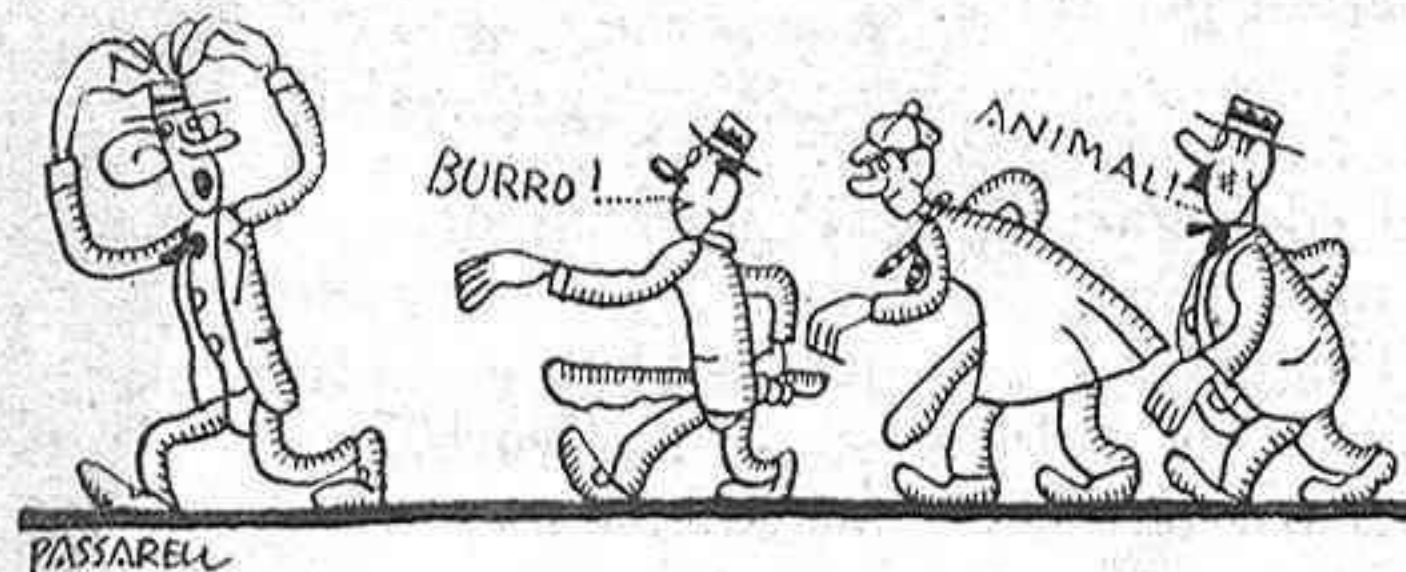
ànimes que ens aguanten. Té una força atractiva purament física, i amb això, està clar, que no n'hi ha prou per a fer fraternitzar els pobles. De totes maneres, Déu n'hi dó.

Es tanta i tan gran la força de simpatia que el porró conté, que si féssim la provatura de posar dos homes a discutir la reforma de la Plaça de Catalunya, amb el porró ple als dits, al cap de cinc minuts estarien completament entesos.

A nosaltres, particularment, ens enorgulleix l'autoritat que exerceix el porró a les taules catalanes, i, especialment, a la Festa Major, i aprofitem aquesta ocasió per a dir-ho ben alt, caigui qui caigui.

Per tot lo qual trobem que an els envelats s'hi hauria de fer una petita modificació que consistiria en posar a la presidència, al costat del seient de l'alcalde i del president, un altre seient amb un porró monumental. I a més, entre passada i passada de cornetí, obligaria als balladors a anar-hi a fer el trago i no fer, com fan ara, una cosa que en diuen mitja part, durant la qual tothom abandona l'envelat per a anar a beure coses estrafolàries com gosselles, mantecados i granitzats: totes les coses pel seu temps i el porró per la Festa Major.

En resum: durant aquest mes tot Catalunya balla, menja, beu i sua, mercès a la Festa Major. Tot són rialles, optimismes i ganés de gastar diners. El que vingui a dir-vos que ací al món, i a Catalunya mateix, hi han

coses més sèries a resoldre, pegueu-li un cop de porró al cap, perquè no sap el que es diu, i penseu que deu ésser un d'aquests enyorats que miren totes les coses pel cantó negre; aquests que no riuen mai per estalviar la dentadura, que quan són al ball... no ballen, i després tampoc. Un d'aquests homes que no saben la transcendència enorme que té la Festa Major, posem per cas, per a l'engrandiment i millorament de la raça.

AYAM

Un altre jueu

El jueu errant que a tothora ens han fet contemplar, ha tingut un nas corb d'aguilot i l'esguard de novella fulletinesca. Sense venir a tomb li han penjat unes barbes d'estopa i uns parracs regalimant misèria que, aparentment, deixen en bon terreny la literatura submergida en les tenebres, manufacturada per a fruïció de discretes porteres i aprenents d'aventurer. No té res d'estrany, doncs, que nosaltres, en presentar-nos un jueu xato i ventrut, la cara de pastoret grassó i mitges rialles de bon jan, desconfièssim d'ell com qualsevol persona cofoia de mai haver trencat cap piat; trabàvem, tanmateix, que les parets d'una sinagoga eren massa serioses per ell, i els negocis poc plaents.

Una fantasia gairebé infantívola ens empeny a creure que la cordialitat mai pot naufragar en un dia blavós i humit de la tardor. Queia una pluja tímida sense males intencions que llustrejava l'asfalt del carrer; per res del món hauriem defugit l'estufa foradada que semblava inflar de fum la cambra cruel veïna dels núvols. Vetllàvem un amic malalt que havent pogut ésser un bon paleta o un perfecte embianquinador, s'havia entossudit en ésser un pintor molt dolent.

El jueu, tal volta per no semblar-ne tant, ens atuïa amb la seva vèrbola gens entrebancada; no se li fou difícil desvetllar-nos la curiositat en fer esment de la nostra terra i el mar i la literatura i totes les nostres coses que fan quedar bé, dins un elogi sense encarcament. I ell, home magnànim, aprendria la nostra llengua per trobar la intimitat d'aquestes coses; això, dit en un dia plujós de la tardor, ha d'ésser veritat per força.

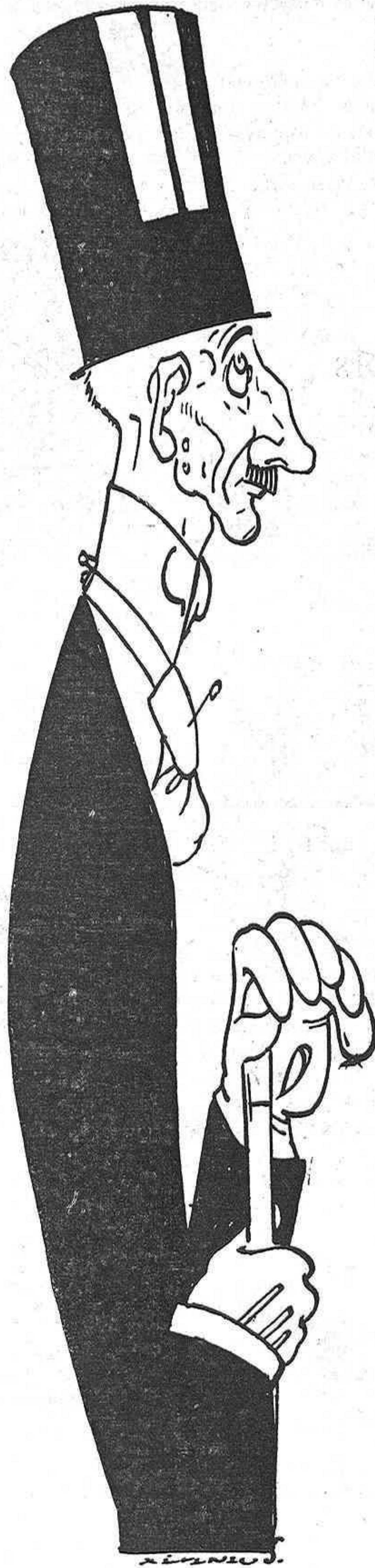
.....
.....

El comentari va fer-lo un amic de gens mala fe:

—Tingues per cert que ja t'han enganyat. Aquest jueu, sense nas corb ni esguard tètric, és una ànima mesquina com tots, si més no, és fabricant de bisuteria avariada i vol encabir-la fins el moll de l'os del carrer de la Boqueria, tot parlant de política amb els senyors Esteves i enquimerar-los amb fets que sols poden dir-se en veu baixa.

La cordialitat, aquesta vegada, sembla que naufragi.

FELIU DE DÉU

UN ESTIUEJANT D'UPA

—Francament, aixó de dur barret de copa per passar l'estiu, no em prova.

El lleopard de París

A París han tingut un bon espectacle. Un lleopard en llibertat pels boscos del voltant de la ciutat. A Europa no ens podem donar gaires vegades aquest "pisto" de tenir feres lliures. El lleopard, que devia ésser un animal molt enginyós, va fer un forat a la seva gàbia i s'escapà. Ben segur que era una bèstia d'esquerra, amant de la llibertat, que havia llegit les obres de Marx i protestà de l'esclavatge de què era víctima. L'animal, lliure, es donà la gran vida pels boscos de París.

Per a caçar-lo es varen organitzar grans caceries. Sinó que, com que el món progressa, els caçadors anaven en automòbil en lloc de muntar a cavall. Foren unes caceres molt boniques i molt divertides. Només es veuen a París. Per un costat la policia amb gosos; per altre, el personal del Parc d'Acclimatació, i per l'altre, el valents de París. Tothom anava armat de llanternes, ben segur per enlluernar la fera.

Cal dir que si el lleopard se'ls hagués presentat, tothom hauria fugit tremolant-los de por les mans i sense poder disparar les armes. Els que haurien fet un paper més lluit haurien estat els valents de París. Aquests, anaven en colles de centenars de persones, en automòbil, duent les armes més fantàstiques, com les que s'usaven a l'edat mitjana. En arribar a l'entrada del Bosc de Bolònia, però, les colles quedaven reduïdes a la tercera part. Era bonic de debò veure aquella gent duent un vestit guerrer i armats de llances i arques de fletxes. Semblava un ball de disfresses.

El malai que dugué la fera a París i el director del Parc d'Acclimatació volien reduir al lleopard per l'obediència; però tenien tan canguelo com els altres.

El més valent, encara, va ésser aquell professor Meschin al qual se li aparegué la fera als jardins del Liceu Pascal. El professor Meschin fugí a corre-cuita, esverat. Aquest senyor fou el més valent, perquè, si més no, tingué la valentia de no amagar la seva por.

I pensar que, pobret, el lleopard era una excellent persona. Bona a carta cabal, no tenia intenció de fer mal a ningú. El lleopard amava la llibertat, i com que no li donaren se la prengué. Un pic lliure, ja no desitjava res més.

BACUS VEREMADOR

—No patiu, borratxos, que ja sóc aquí!

Quan veia un home, se'l mirava amb superioritat i el deixava estar perquè no li donava importància.

Però, infeliç, la bèstia s'acostà a la via del tren. El tren significa el progrés i la civilització. I, és clar, el progrés i la civilització el varen fúmer, com fumen a tothom. Uns gendarmes el mataren a trets.

Què havia fet? Comparegueren els homes del Jardí d'Acclimatació; el malai es posà a plorar amargament; el director, que ja es veia passat el perill, va volguer fer de valent i s'indignà contra els gendarmes, tractant-los de salvatges i assassins per haver mort al lleopard, que ell amb el malai haurien fet que els seguíssim com un gos de casa bona. Els insults del director augmentaren, els gendarmes es sentiren picats de l'amor propi; començà una baralla. I calgué que es presentés la policia dient: *Disuelvan grupos.*

En aquesta secció parlarem amb tota atenció dels llibres que ens envïin

Las mujeres, la noche y el amor, de Lluís Capdevila.

Lluís Capdevila, el nostre Capdevila, és un nou Pitigrilli. No volem dir, ni molt menys, que és un imitador ni tan sols un deixeble de Pitigrilli. El comparem amb Pitigrilli per la seva formidable agressivitat contra les dones; però, Lluís Capdevila té una personalitat tan definida i tan seva com ho pugui ésser la personalitat de Pitigrilli.

Las mujeres, la noche y el amor és l'obra mestre d'en Lluís Capdevila. Sortida fa pocs dies dels obradors del senyor Antoni López, bellament i ricament impresa, s'han venut ja un gran nombre d'exemplars. *Las mujeres, la noche y el amor* és l'obra que s'ha publicat a Barcelona que ha tingut més èxit.

Cal dir que s'ho val de debò. És una gran obra.

La característica del llibre d'en Lluís Capdevila és que és una obra d'escàndol, d'escàndol grandiosos.

"Este libro que hojeas, sonriendo irónica y compasiva,— diu en el pròleg, a Fulana de Tal—te hará poca gracia. Al final, cuando vuelvas la última página, lo arrojarás indignada, desdeñosa, dedicándome las más lindas frases de tu repertorio de prostituta. Pero, hija mía, no tengo otro a mano. Además, piensa que es, también, un poco hijo tuyo: no un hijo de tu carne—que, por tu comercio triste y cochino, no puedes tener—, sino de tus engaños, de tus traiciones, de tus canalladas."

Lluís Capdevila és, potser, l'home de Barcelona que ha abraçat més dones. Ell ha tastat les més grans delícies de l'amor, però també ha tastat tots els enganys de les dones que li han ofert el lit. Lluís Capdevila, que és tot un refinadàs, no s'ha entregat a l'amor com un burgès qualsevol, sinó que ha volgut crear l'ànima del plaer i quan ha conegut bé les dones ha vist que aquesta ànima no pot existir perquè les dones que l'ofereixen no en tenen, d'ànima.

I amb una gran valentia, Lluís Capdevila ens ofereix totes les seves intimitats i totes les impressions de les seves intimitats.

Veure's ací perquè *Las mujeres, la noche y el amor* és un llibre d'escàndol. Escandalós pel seu contingut, que pinta cruament, escandalós per la manera d'explicar-ho, i escanda-

lós per les conseqüències que en treu. *Las mujeres, la noche y el amor* és un llibre mestriolament escandalós. Com convenia una obra així!

De la mateixa manera que blasmaríem d'un llibre eròtic de casa de prostitutes, lloem aquest llibre d'en Capdevila ple d'eroticisme i realismes que enclouen una moralitat.

Tot el llibre—259 pàgines—és viscut; la sinceritat traspua en cada paraula. I, és clar, una obra així no s'escriu en dos dies, sinó que és fruit d'una llarga experiència. Per això, *Las mujeres, la noche y el amor* canta les delicadeses i les refineries de la voluptuositat, fucteja la crueltat que hi ha en tota dona que ell ha gaudit. *Las mujeres, la noche y el amor* és un passional elogi del plaer i una brutal punyalada a la dona.

El llibre—en les seves diverses parts—conté delicadíssims poemes en prosa, fervents elogis, veritables històries i veritables contes, gracioses anècdotes, profunds pensaments. Al costat d'una pàgina cínica, n'hi trobeu un altra de sentimental—car en el fons Lluís Capdevila és un gran sentimental. Al costat d'una pàgina tota ella subtileza i aroma com un ric perfum, n'hi trobeu una altra d'esgarrifosa de tan crua. Al costat d'una pàgina de divertides anècdotes, n'hi trobeu una altra que revela un pensador.

Voleu més art en un sol llibre? Gairebé no és possible trobar-ne tant de reunit. *Las mujeres, la noche y el amor* és una obra excellent; *Las mujeres, la noche y el amor* té un lloc reservat en el prestatge d'obres preferides d'una gran biblioteca.

Què més en podem dir? Què és interessant, suggestiva, ben escrita, lògica...? Per què esmentar-ho tot això? Si tot ho té l'obra d'en Capdevila, i ho té de debò. Però això són coses que només es diuen d'aquelles obres que no tenen cap qualitat.

Per això, gairebé no ho diem de l'obra d'en Lluís Capdevila.

Al final del llibre, l'Angel Samblancat hi ha escrit uns mots, amb aquella seva prosa brillant, brillantíssima. És un retrat d'en Lluís Capdevila, un retrat fet amb mà mestre.

Per acabar, volem donar unes mostres del llibre. Reproduïrem un d'aquests deliciosos poemes en prosa, un fragment de sentimentalisme i un tros de l'aplaparadora garrotada a la dona.

"Pero con la humedad, uno de los senos ha hecho lo que los caracoles con la lluvia: salir a la luz..."

El caracol de esta bañista gentil es blanco como una gardenia y tiene un sólo cuerno de color de rosa. Hoy ha salido de bajo las ropas por la humedad del mar. Otras veces lo sacan los besos de los hombres."

"La hija de la prostituta, que se había pasado la noche con el oído pegado a la puerta de la alcoba de la madre, le dijo a ésta:

—Ayer noche había un hombre en tu cuarto, mamá. ¡Y te maltrataría, porque tú gemías y sollozabas!...

La prostituta estaba muy pàlida y no se atrevía a mirar a su hija.

—¿Por qué dejas entrar a los hombres en tu alcoba? ¿Por qué?

—¡Por til!..."

"Las mujeres que pintó Ticiano Vecellio son mujeres en la más bella y noble acepción de la palabra. Las de Rubens son, tan sólo, hembras, con toda la grosería y la vileza de la hembra.

ALPHA

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA PRÉVIA CENSURA

Sobre lo del carrer de Balmes

UNA INSTANCIA

Excellentíssim senyor:
El ciutadà que subscriu,
amb la deguda atenció
i amb molt respecte, li diu:

Quasi un any farà aviat,
que després de mil raons
i tres o quatre sessions
un acord fou aprovat
per ser-ne modificat
de Balmes, el seu carrè,
i... assegurava vostè
que es treballava amb afany
i molt prompte d'això un any
farà,... i no s'ha fet rè.

Primè fou la companyia
qui presentava els obstacles,
que prompte féu practicables
el gran criteri de usía.
Si amb això prou no n'hi havia
cridaren els propietaris
i amb articles als diaris
i recursos al projecte
feren parar son trajecte,
quan fins tothom es pensava
que l'obra ja començava
amb un ordre molt perfecte.

I... això no pot seguí aixís,
molt respectable excellència,
faci acatà sa presència
i obligui fins si és precís.

Puix eixa acompadissa
de tan poca lleugeresa
no ens deix veure la firmesa
que a vostè caracteritza.

A l'excellentíssim batlle.
Per molts anys que Déu el guardi
i... que el projecte no tardi
a complir-se.—En Pep Ratlle.

KADAFORT

*Tota la correspondència que no sigui administrativa deu
dirigir-se al Director de L'Esquella de la Torratxa.
De no venir amb aquesta forma, les cartes no seran
contestades.*

LA SENYORA ESTETICA

Què no ho saben?

La senyora Estètica, de Barcelona, es troba greument malalta.

La malaltia, però, li ve de lluny; de la una banda la tristor que produeix a tots els vellets el veure que un a un van desfilant cap a l'altre barri els que el comprènien i l'estimien, i per l'altra forts disgustos que li han vingut donant les persones desafectes i fins enemigues, tenen minada la seva existència preciosa i es creu que no tardarà pas gaire a fer el danter badall.

Pobra senyora Estètica! tan maca, tan fina i tan agradable, que tingui d'acabar com una llàntia que s'apaga! Que hi farem! Al món no s'hi pot ésser dues vegades. Ditxosa ella que ha anat tirant un grapat de segles...

El primer disgust de bulto va donar-li a la bona dona l'arquitecte que va dirigir el monument d'en "Pitarra"; la refinada senyora Estètica no podia passar pel Pla del Teatre sense que tingués un ensurt:

—Ai, que cau! ai, que cau!—murmurava tremolosa, i se n'anava a corre-cuita cap a casa de por d'oír el terratrèmol de la caiguda.

Uns anys després un artista escultor jove i rebec li va plantar pels nassos el monumentet de l'Isle Soler. La senyora Estètica, en veure'l, estigué a punt de desmaiarse. Féu, però, el cor fort, i durant moltes setmanes se la vegé a primera hora, passar per la Plaça de Sant Agustí. Esperava que l'estàtua del gran actor acabés de sortir del canut de pedra on està enxufada. I, és clar, com esperà endebades, va acabar per no passar mai més pel carrer de l'Hospital.

Una cosa per l'istill li va ocórrer amb la decoració de la Font de la Plaça de Santa Anna. Aquelles rejolletes de València varen privar-la de dormir de gust qui sap el temps. No se les podia treure del cap!

Així mateix va costar-li una forta enrabiada la desaparició dels magnífics relleus i medallons de bronze que hi havia al monument de Colón: de primer antuvi cregué que havien sigut robats pels trinxeraires; després, en saber que es tractava de restaurar-los només, per tal de tornar-los al seu lloc, va tranquil·litzar-se.

El cop de gràcia, però, a la decrepita i simpàtica senyora Estètica, li ha donat la *Companyia Nacional de Telèfons*.

Sí, senyors; la *Companyia Nacional de Telèfons* ha publicat a la premsa il·lustrada el projecte de l'edifici que va a construir a la Plaça de Catalunya i, en veure'l només, la velleta respectable ha tingut com un atac de feridura, del qual es dubta que en surti, i si en surt, anirà carranca tota la vida.

Oh, que no es mori! Que visqui molt temps enc que sia baldada en una cadira, car encara farà respecte a moltes barrabassades artístiques.

El dia que per dissort, es mori, Barcelona es veurà convertida en qualsevulga Nova York de ferro i ciment armat.

I això no farà per nosaltres, que som uns mediterranis com una casa... gòtica!

C. ARRÓ

NATACIO

No hi havia cap mena de dubte que el festival que el dissabte passat es celebrà a la piscina del C. N. Barcelona havia d'ésser interessantíssim de debò, ja que no altra cosa se n'havia d'esperar d'un Club Deportivo Energia.

Es clar que d'energies els components del Club Energia no en tenien com calia esperar, però sigui perquè això de la mar en aquesta època ens interessa d'allò més, o sigui per falta d'altra cosa, el cas és que ens arribàrem a animar tot veient els esforços d'aquells voluntariosos nedadors.

De totes maneres no tot eren aprenents els que prengueren part en aquest festival; hi va haver un partit de waterpolo entre nedadors del Barcelona que, si fa o no fa, ens agradà tant com el reste del festival.

La veritat, però, va ésser que nosaltres prenguérem la bona voluntat d'aquells voluntariosos nedadors, ja que altra cosa no podíem prendre...

FUTBOL

Això de les Festes Majors ens té marejats. Quan no és a Gràcia és a Sans, i quan no allí on es presenta, i es veu que la monomania de les Festes Majors, que totes acostumen a ésser a l'estiu, és en el futbol. Mireu qualsevol cartell de Festa Major, per insignificant que sigui, i sempre a primer terme hi veureu: "Gran partit de futbol entre els famosos equips X."

El diumenge passat era la de Sans i com tothom sap, i si algú no ho sap s'ho pot suposar, hi va haver el corresponent partit Sans-Sabadell, que ja n'hi havia per a despertar interès.

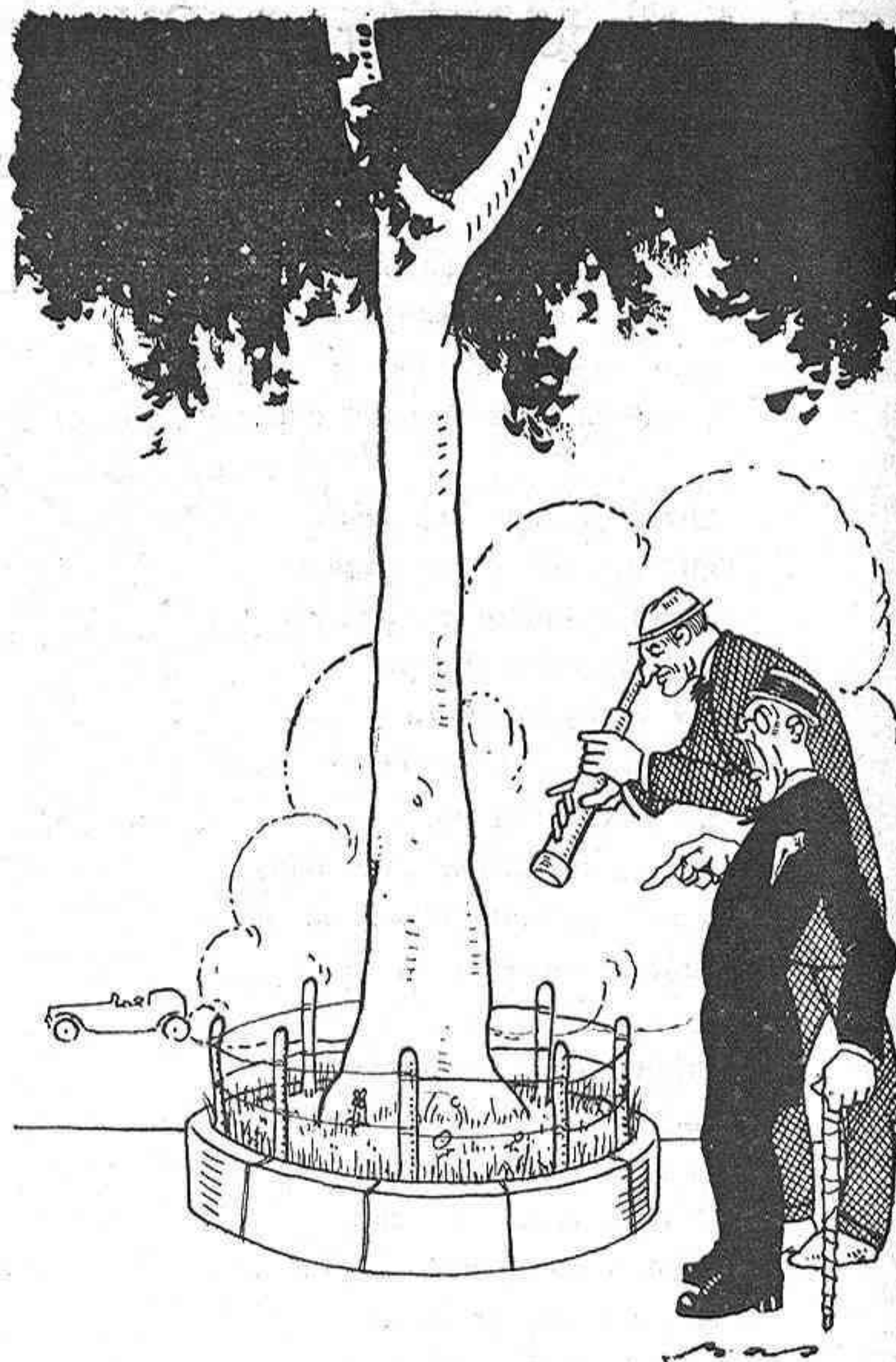
La nota sortint d'aquest partit no va ésser pas el mateix partit, si no que una altra cosa que féu respirar d'una manera inconcebible als addictes al club de la barriada de Sans. I això fou la reaparició d'en Feliu.

Després del que s'havia arribat a dir d'aquest jugador, de si es traspassava o es quedava, qualsevol comprendrà que la satisfacció dels addictes no era eadebades.

Bo és que quan menys els partits d'estiu ocasionin alguna satisfacció; per la nostra part, aquesta mena de partits, ja hem dit diverses vegades que no ens "xoquen" ni mica.

Que hi farem si el món és així!...

TEIXI

A LA PLAÇA DE CATALUNYA

—Veus? Aquesta herba l'ha posada el senyor Nebot per a dur-hi a pasturar als barcelonins.

LA DOLÇA INFANTESA

—En què es coneix, papà, que són senyores alegres?

—En què sempre estan molt sèries!

BARCELONA

Corpus és la segona obra que dona al teatre el jove escriptor—jove en la literatura—Alfons Roure. A un jove no se l'ha de tractar amb sanya, no se li ha d'abocar tota la bilis al damunt... però tampoc se l'ha d'enganyar.

Corpus és un assaig de comèdia ciutadana—lo de costums estudiantils no hi escau massa—en la que hi ha de tot: dolent i bo. Li manca la ponderació, l'equilibri necessaris a tota obra de teatre. La comèdia, en mans del senyor Roure, balla d'una manera anguniosa.

Per exemple: el primer acte dura cinc quarts d'hora. Això no és un defecte quan el que diuen els personatges és interessant de debò. En **Corpus**, llástimosament, no passa així, i l'acte pesa.

Tampoc els personatges tenen la fermesa de dibuix que han de tenir en el teatre. Pel contrari, són grisos, borrosos. El **miliciano** aquell és de cartró. I el seu abric!... No valdria més sacrificar el xistu de **Hasta el cuarenta de mayo no te quites el sayo**—que tampoc té gaire gràcia—i treure-li l'abric?

Ademés, aquells estudiants de la comèdia són massa aficionats a les cançons.

Consti que tot això no és dit amb esperit de rebentada—nosaltres voldríem que totes les comèdies fossin bones—sinó amb la millor voluntat del món.

La part còmica de la comèdia és mo! discreta i acceptable. La sentimental peca de falsa i retòrica.

En la interpretació cal mencionar als senyors Aymerich, Daví, Guitart, Carnicero, Sarrahima i a les senyores Vila, Morera i Coscolla.

BOB

A Barcelona tenim una companyia d'òpera que sembla que va bé. No sé perquè les òperes a l'estiu em fan el mateix efecte que les **corridas de toros** a l'hivern.

Es allò que diuen:

“Cada cosa pel seu temps
com les figues a l'agost.”

Els veïns dels carrers de Balmes i del Carril que tenen de pagar els trenta milions de peles per tal de convertir en soterrani el carril de Sarrià, han celebrat una assemblea, en la qual va donar-se un concert de cornamusa, àlies **sac de gemecs**.

Si em voleu creure a mi, val més que no perdin el temps. **Qui gemega ja ha rebut. No?**

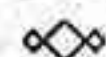
NOTICIES CURTES:

Han embarcat més tropes.

Encara no s'ha tret la censura.

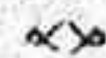
Un amic nostre està acabant el drama “Els lladres!”

Els negres Julahs que estan al Tibidabo venen tot sovint a passejar per la ciutat. Un dia, varen descobrir la Plaça de Catalunya, i la varen prendre per una selva. Els bons negres, ara, volen traslladar el seu campament a la Plaça. Però, creiem que no faran cap bon negoci. La gent no s'aventurarà a exposar-se la vida travessant la Plaça per a veure els negres.

El senyor Nebot està desesperat. Fa tres dies que un pardal se li va menjar mitja dotzena d'aquells arbres tan bonics que va plantar a la Plaça de Catalunya.

Pobre senyor Nebot, tan bonica que la fa, i té, els pardals li desgracien!

La Noche, El Noticiero, El Día Gráfico, La Publicitat, Las Noticias, La Veu, La Gaceta de Cataluña han estat multades. No n'hi ha prou amb la censura; ara, a més a més, s'imposa la multa. Cada dia se'n pensen de noves per a fer-nos la vida més agradable i divertida.

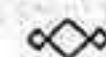
Els pobres viatgers que van a Amèrica de tercera classe es veuen tractats asquerosament per la Tratatlántica. Tenim una lletra d'un amic que va amb el **Vasco Núñez de Balboa**, que fa escriure, doncs els passatgers han de llençar el menjar al mar, i es veuen obligats a certes imposicions ridícules i fins inhumanes.

I pensar que ens costa tants milions de subvenció per sols afavorir a uns pirates!

Perquè mereix el qualificatiu més repugnant el que no es guardi atenció als humils i als pobres perquè no tenen qui els defensi.

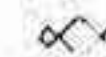
Les autoritats haurien de sancionar aquest cas i enterar-se el que costa el viatge i el que donen an aquests pobres, i com dormen...

Però... No hi ha pitjor sord...

A Sardanyola veurem Jocs Florals. Ja era hora! Després de tanta crisi flouresca ens semblarà que tornem als temps de **il-tèmpore**.

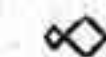
Felicitem als organitzadors i, especialment, an en Palau Ximenis!...

La sessió entre veïns del carrer de Balmes i el baró de Viver fou còmica-lírica i fins ballable. Es veu que els propietaris estan treient foc pels queixals i l'alcalde en treia pel nas i pels ulls.

Amics nostres que hi assistiren, diuen que allò era una sucursal del Born a l'hora de vendre tomàquets i **pepinos**.

Però, vaja, si de mil i **pico** de perjudicats, sols hi concorregueren trescents... ens sembla que faran poca cosa, encara que tots xiuessin!...

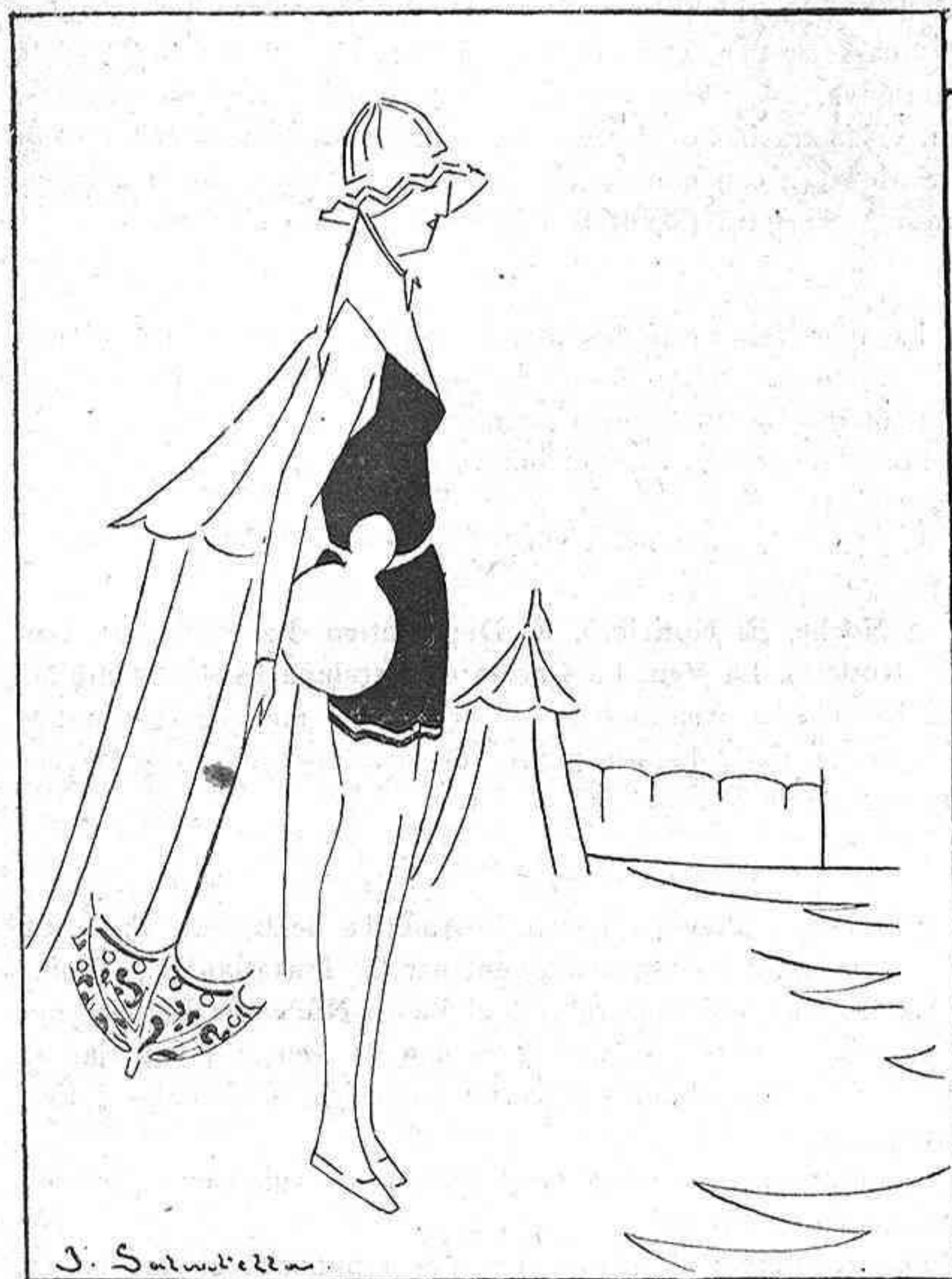
Els incendis a les muntanyes veïnes estan a l'ordre del dia. En una mateixa nit cremaren dos boscos, ocasionant greus disgustos i una pèrdua considerable als amos del terreny.

Nosaltres sabem la cura radical per evitar tals desgràcies, perquè hem oït a molts caçadors irats que també **treuen foc**. Saben el remei?

Arrencar aquells odiosos lletreros que diu: **Vedado, Acotado o Prohibit caçar**.

Augurem que no es crema cap més bosc. Veritat, bons caçadors?

ARISTOCRACIA

—Vinc a la platja, però no em banyo.
A mi només m'agrada l'aigua mineral.

Recomanem a tot Barcelona, quan els faltin esbirros i gent per llençar els mobles al carrer de famílies obreres, a la Mútua.

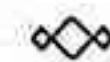
Tenen persones que amb una sang freda admirable treuen tot el moblatge al carrer, emparats de gent que els ajuda.

Però, que vagin en compte, perquè de vegades els porcs es tornen truges.

I els abusos acaben molt malament. Encara que a l'embargar a barbers, el primer que se'ls hi deuen apoderar són les navalles. No per res... però, vaja...

I es fan els llençaments en hores que els treballadors no poden sortir en defensa dels desgraciats.

Vaja, senyors propietaris, que amb la Mútua tenen una mena de botxins, baratos i econòmics. Visca la llei dels senyors del deshàbillé domèstic!...

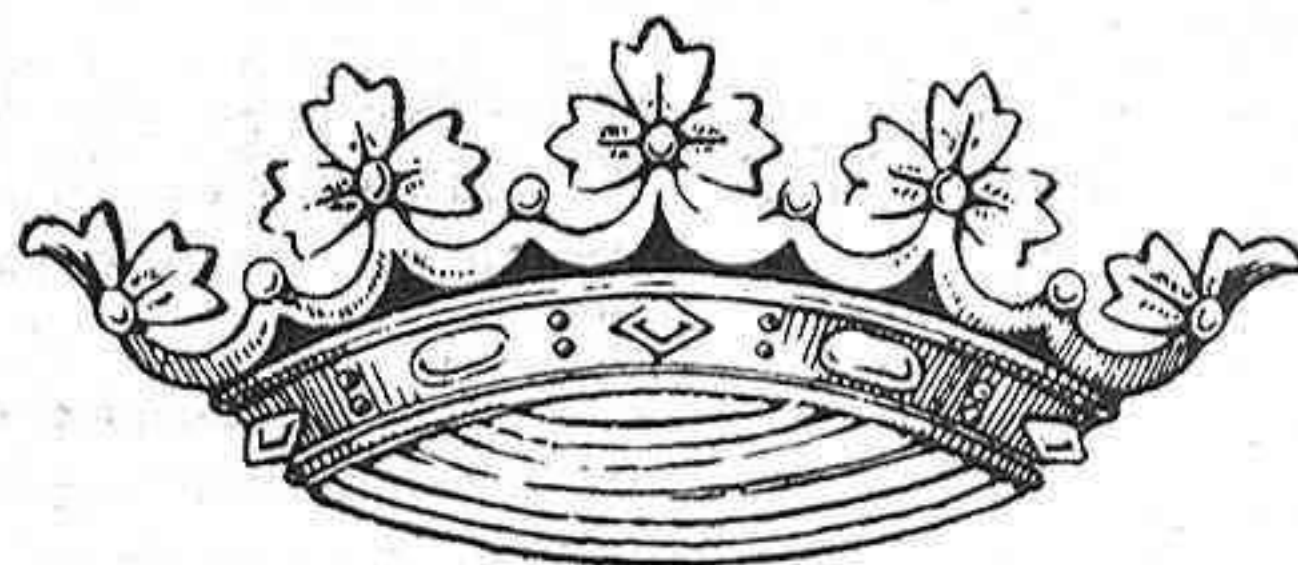
Continua el xapixap del concurs municipal de metges. Tots els metges postergats en el concurs protesten que és un gust. Pobre senyor Serés, tan bona persona que és!

Però, és clar, el fall del concurs no es revisarà. I com que els metges nomenats són els pitjors, haurem de procurar que cap vehicle no ens atropelli, sinó, després d'ésser curats al dispensari en sortiríem pitjor.

P. S.: Fill meu, potser us heu cregut que som un consultori literari. Això us ho diria el senyor Nebot, perquè potser aprofitaria el conte per posar-lo a la seva Plaça de Catalunya.—J. A.: La vostra pageseta ens va bé; és una xicota eixerida.—Noi de's Sonets: Aquesta vegada, heu resultat el Noi dels Nyaps. Només podem aprofitar, i amb bona voluntat, un dels sonets.—E. P.: Daes de les vostres narracions aniran a l'Almanac; l'altra, la publicarem a L'ESQUELLA.—Un estiuejant curat d'espants: A qui ens han espantat, les vostres línies, ha estat a nosaltres. No hi veiem la punta.—A. de G.: Molt bé amic; anirà ben aviat.—Kadafort: Mireu, ja hem donat la vostra instància a les caixes. Ja veieu si ens fa pes.

Impremta L'ESQUELLA i LA CAMPANA Olm, 8, Barcelona

DIDDON

REFRESC DE QUALITAT, demani's a tot arreu: Bars, Cafès, Restaurants, etc., etc.

Llibreria Espanyola d'Antoni López . . . Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELEFON 4115 A

MAPA de CATALUÑA

ESCALA 1.400.000

EL MÁS PERFECTO DE LOS PUBLICADOS HASTA HOY

TODO EXCURSIONISTA DEBE ADQUIRIR ESTE MAGNÍFICO

Mapa de Cataluña

Ptas 2

OBRA NUEVA

V. BLASCO IBÁÑEZ

La vuelta al Mundo de un novelista

TOMO 3.º Ptas. 5

La obra completa de

La vuelta al Mundo de un novelista

CONSTA DE TRES TOMOS

Precio:

15 pesetas los tres tomos

LUIS CAPDEVILA

Las mujeres

la noche

y el amor

Un tomo 8.º, Ptas. 5

PERE COROMINAS

A recés dels tamaris

Contes i novel·les

Ptes. 4

EDICIONES POPULARES

EL INGENIOSO HIDALGO DON QUIJOTE DE LA MANCHA

Edición cartón . . . Ptas. 2'—
Edición tela flexible . . . 2'75
Edición a la francesa. . . 3'50

Un tomo de 975 páginas

ACABA DE SORTIR

RAMON RIU

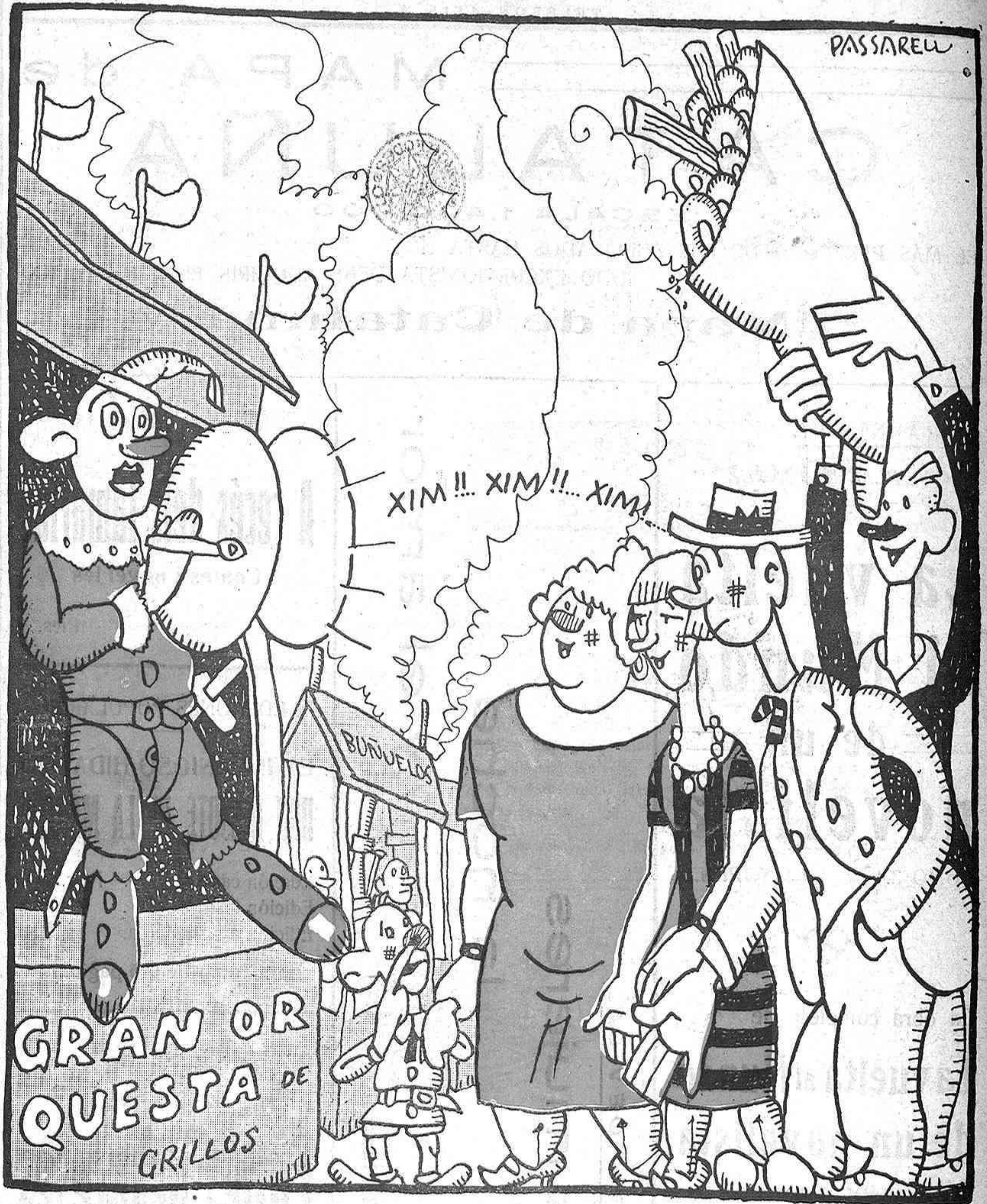
Fulles despreses

(Assaigs poètics)

PREU: 2'50 Pessetes

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances de Gir Postal o be en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, ademés, 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls hi otorguen rebaixes.

FESTES MAJORS

—Mira, mira! Un pallasso!

—Encara en queden?